

สถานการณ์สินค้าปาลานิลและผลิตภัณฑ์ ปี 2563

เกวลิน หนูฤทธิ
กลุ่มเศรษฐกิจการประมง
กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง

1. สถานการณ์การผลิต

ข้อมูลสถิติปลานิลจากการเพาะเลี้ยงเบื้องต้น ปี 2563 พบว่า ปริมาณผลผลิต 205,971 ตัน คิดเป็นมูลค่า 10,051 ล้านบาท บนเนื้อที่เลี้ยง 437,811 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 470 กิโลกรัม เมื่อเทียบกับปีก่อน พบว่า ปริมาณผลผลิต มูลค่า เนื้อที่เลี้ยง และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ลดลง ร้อยละ 3.7 1.1 1.8 และ 1.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 1 และภาพที่ 1) ทั้งนี้ผลผลิตปลานิลในปี 2563 ลดลง เนื่องจากสถานการณ์ภัยแล้ง ส่งผลให้ปริมาณน้ำในเขื่อนและแหล่งน้ำตามธรรมชาติไม่เพียงพอต่อการเลี้ยง เกษตรกรจำเป็นต้องชะลอการเลี้ยง ลดรอบการเลี้ยง หรือลดอัตราการปล่อยลูกพันธุ์ลง ส่งผลให้ผลผลิตปลานิลภาพรวมทั้งประเทศลดลง

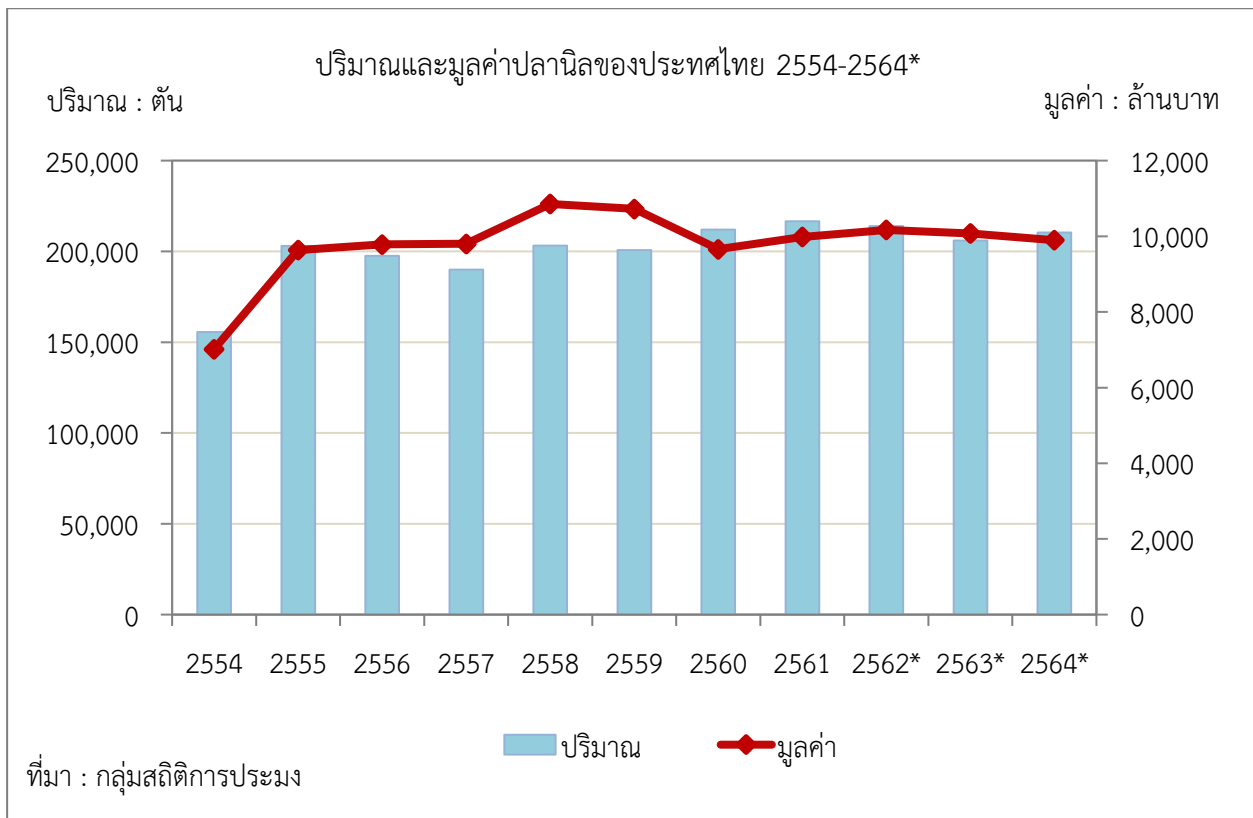
สำหรับผลผลิตปลานิลในปี 2564 คาดว่ามีปริมาณ 210,419 ตัน มูลค่า 10,003 ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.2 ขณะที่มูลค่าลดลงร้อยละ 0.5 เมื่อเทียบกับปีก่อน ซึ่งปริมาณผลผลิตในปี 2564 คาดว่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณน้ำมีเพียงพอสำหรับการเลี้ยงในรอบปี ปริมาณฝนที่ตกทั่วถึงทุก ๆ พื้นที่ ประกอบกับเกษตรกรมีการอนุบาลลูกปลาให้ได้ขนาดใหญ่มาก่อนปล่อยลงบ่อเลี้ยง เพื่อเพิ่มอัตราการรอด รวมทั้งเพิ่มอัตราการปล่อยลูกพันธุ์ ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตปลานิลในปี 2564 เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2563

ตารางที่ 1 ผลผลิต เนื้อที่เลี้ยง และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ปลานิล ปี 2554-2564*

ปี	ผลผลิต		มูลค่า		เนื้อที่เลี้ยง		ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่	
	ตัน	%Δ	ล้านบาท	%Δ	ไร่	%Δ	กก./ไร่	%Δ
2554	155,544		7,017		405,335		384	
2555	203,029	30.5	9,636	37.3	450,699	10.1	450	17.4
2556	197,595	-2.7	9,785	1.5	439,854	-2.5	449	-0.3
2557	189,946	-3.9	9,802	0.2	425,786	-3.3	446	-0.7
2558	203,227	7.0	10,853	10.7	435,252	2.2	467	4.7
2559	200,764	-1.2	10,724	-1.2	427,440	-1.8	470	0.6
2560	211,929	5.6	9,659	-9.9	444,502	3.8	477	1.5
2561	216,602	2.2	9,981	3.3	447,016	0.6	485	1.6
2562*	213,872	-1.3	10,167	1.9	445,779	-0.3	480	-1.0
2563*	205,971	-3.7	10,051	-1.1	437,811	-1.8	470	-1.9
2564*	210,419	2.2	10,003	-0.5	442,120	1.0	476	1.2

ที่มา : กลุ่มสถิติการประมง กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง กรมประมง

หมายเหตุ : * ข้อมูลเบื้องต้น (คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพข้อมูลด้านการเกษตร ณ กุมภาพันธ์ 2564)

ภาพที่ 1 ปริมาณและมูลค่าปลานิลจากการเพาะเลี้ยงปลานิล ปี 2554-2563*

2. สถานการณ์ราคา

2.1 ราคาที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์ม

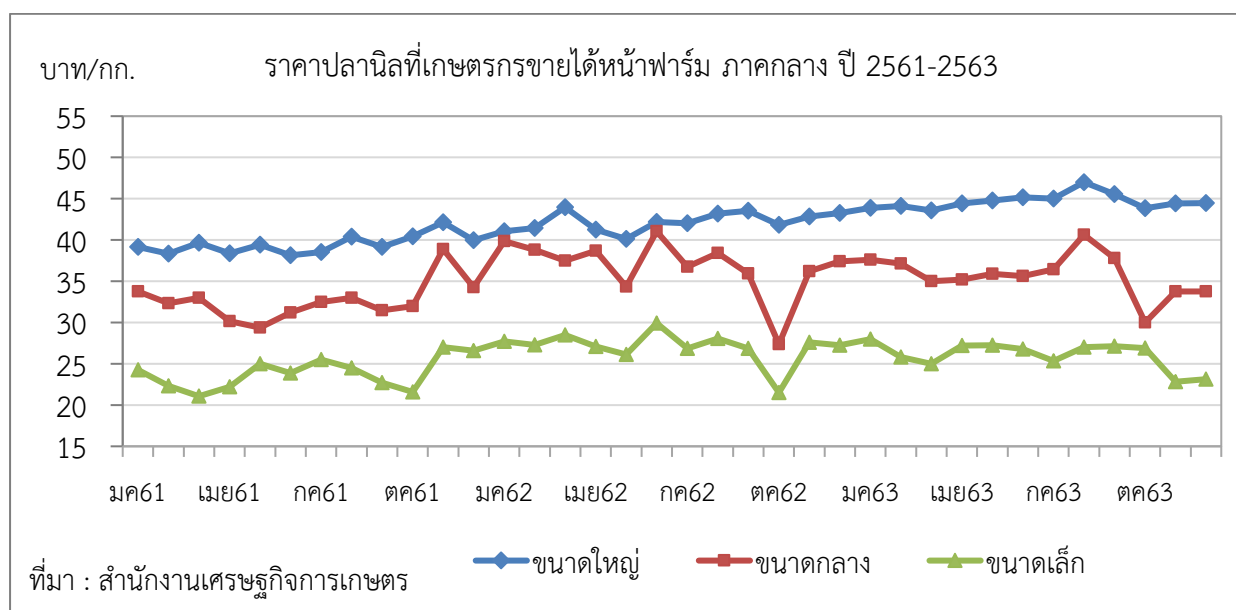
ราคาปลานิลที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์มเฉลี่ยภาคกลาง ในปี 2563 ขนาดเล็ก 26.03 บาท/กก. ขนาดกลาง 35.74 บาท/กก. และขนาดใหญ่ 44.69 บาท/กก. โดยขนาดเล็กและขนาดกลางปรับตัวลดลงร้อยละ 3.8 และ 3.0 ตามลำดับ ขณะที่ขนาดใหญ่ปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.8 เมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ภายในประเทศระลอกแรก ส่งผลให้ผู้ค้าลดปริมาณการซื้อขายลง ผลผลิตปลานิลตกค้างอยู่ที่ฟาร์มเกษตรกรเป็นจำนวนมาก รวมทั้งผลผลิตที่เกษตรกรวางแผนผลิตเพื่อจะนำออกมาจำหน่ายในช่วงเทศกาลสงกรานต์ เมื่อภาครัฐเลื่อนวันหยุดในช่วงเทศกาลดังกล่าว ย่อมส่งผลกระทบต่อเกษตรกร ระยะต่อมาเมื่อภาครัฐเริ่มออกมาตรการผ่อนปรน ร้านอาหาร ตลาดสด สามารถดำเนินกิจการได้ตามปกติ ผลผลิตเริ่มทยอยมาสู่ตลาดมากขึ้น ส่งผลให้ราคาปลานิลเริ่มปรับตัวลดลงทั้งขนาดเล็กและขนาดกลาง ยกเว้นขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นขนาดที่ตลาดมีความต้องการสูง หลังจากนั้นเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ภายในประเทศรอบ 2 ช่วงปลายปี ความต้องการบริโภคปลานิลลดลง ส่งผลให้ราคาปรับตัวลดลง (ตารางที่ 2 และภาพที่ 2)

ตารางที่ 2 ราคาปลานิลที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์ม ภาคกลาง ปี 2562-2563

หน่วย : บาท/กก.

เดือน	ขนาดเล็ก (5 ตัวขึ้นไป/กก.)			ขนาดกลาง (3-4 ตัว/กก.)			ขนาดใหญ่ (1-2 ตัว/กก.)		
	2562	2563	% Δ 63/62	2562	2563	% Δ 63/62	2562	2563	% Δ 63/62
ม.ค.	27.71	28.00	1.0	39.87	37.60	-5.7	41.07	43.89	6.9
ก.พ.	27.29	25.83	-5.3	38.82	37.12	-4.4	41.44	44.13	6.5
มี.ค.	28.48	25.00	-12.2	37.47	35.00	-6.6	43.95	43.57	-0.9
เม.ย.	27.08	27.19	0.4	38.67	35.21	-8.9	41.23	44.41	7.7
พ.ค.	26.13	27.25	4.3	34.33	35.90	4.6	40.11	44.79	11.7
มิ.ย.	29.92	26.77	-10.5	41.04	35.62	-13.2	42.16	45.17	7.1
ก.ค.	26.87	25.33	-5.7	36.73	36.45	-0.8	42.04	45.00	7.0
ส.ค.	28.05	27.00	-3.7	38.40	40.62	5.8	43.18	47.00	8.8
ก.ย.	26.84	27.12	1.0	35.94	37.81	5.2	43.54	45.55	4.6
ต.ค.	21.50	26.88	25.0	27.37	30.00	9.6	41.83	43.83	4.8
พ.ย.	27.58	22.81	-17.3	36.20	33.75	-6.8	42.83	44.43	3.7
ธ.ค.	27.25	23.12	-15.2	37.42	33.75	-9.8	43.28	44.45	2.7
เฉลี่ย	27.06	26.03	-3.8	36.86	35.74	-3.0	42.22	44.69	5.8
ไตรมาส 1	27.83	26.28	-5.6	38.72	36.57	-5.5	42.15	43.86	4.1
ไตรมาส 2	27.71	27.07	-2.3	38.01	35.58	-6.4	41.17	44.79	8.8
ไตรมาส 3	27.25	26.48	-2.8	37.02	38.29	3.4	42.92	45.85	6.8
ไตรมาส 4	25.44	24.27	-4.6	33.66	32.50	-3.5	42.65	44.24	3.7

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 2 ราคาปลานิลที่เกษตรกรขายได้หน้าฟาร์ม ภาคกลาง ปี 2561-2563

2.2 ราคาขายส่ง

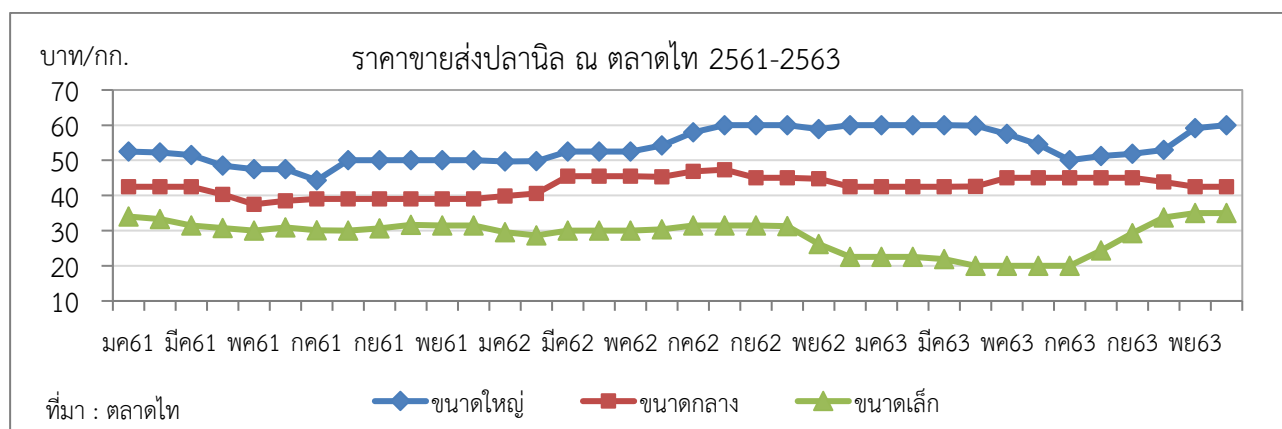
ราคาขายส่ง ณ ตลาดไท ในปี 2563 ปลายปีขนาดเล็ก 25.35 บาท/กก. ขนาดกลาง 43.66 บาท/กก. และขนาดใหญ่ 56.42 บาท/กก. โดยทุกขนาดปรับตัวลดลง ร้อยละ 13.8, 1.8 และ 1.4 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปีก่อน (ตารางที่ 3 และภาพที่ 3)

ตารางที่ 3 ราคาขายส่ง ปี 2562-2563

หน่วย : บาท/กก.

เดือน	ขนาดเล็ก (5 ตัวขึ้นไป/กก.)			ขนาดกลาง (3-4 ตัว/กก.)			ขนาดใหญ่ (1-2 ตัว/กก.)		
	2562	2563	%Δ63/62	2562	2563	%Δ63/62	2562	2563	%Δ63/62
ม.ค.	29.52	22.50	-23.8	39.81	42.50	6.8	49.65	60.00	20.8
ก.พ.	28.66	22.50	-21.5	40.59	42.50	4.7	49.80	60.00	20.5
มี.ค.	30.00	21.88	-27.1	45.50	42.50	-6.6	52.50	60.00	14.3
เม.ย.	30.00	20.00	-33.3	45.50	42.60	-6.4	52.50	59.90	14.1
พ.ค.	30.00	20.00	-33.3	45.50	45.00	-1.1	52.50	57.50	9.5
มิ.ย.	30.35	20.00	-34.1	45.27	45.00	-0.6	54.25	54.50	0.5
ก.ค.	31.50	20.00	-36.5	46.83	45.00	-3.9	57.92	50.00	-13.7
ส.ค.	31.50	24.33	-22.8	47.34	45.00	-4.9	60.00	51.20	-14.7
ก.ย.	31.50	29.26	-7.1	45.00	45.00	-	60.00	51.90	-13.5
ต.ค.	31.30	33.76	7.9	45.00	43.86	-2.5	60.00	52.93	-11.8
พ.ย.	26.21	35.00	33.5	44.75	42.50	-5.0	58.86	59.12	0.4
ธ.ค.	22.50	35.00	55.6	42.50	42.50	-	60.00	60.00	-
เฉลี่ย	29.42	25.35	-13.8	44.47	43.66	-1.8	55.67	56.42	-1.4
ไตรมาส 1	29.39	22.29	-24.2	41.97	42.50	1.3	50.65	60.00	18.5
ไตรมาส 2	30.12	20.00	-33.6	45.42	44.20	-2.7	53.08	57.30	7.9
ไตรมาส 3	31.50	24.53	-22.1	46.39	45.00	-3.0	59.31	51.03	-14.0
ไตรมาส 4	26.67	34.59	29.7	44.08	42.95	-2.6	59.62	57.35	-3.8

ที่มา : www.talaadthai.com

ภาพที่ 3 ราคาขายส่งปลานิล ณ ตลาดไท ปี 2561-2563

2.3 ราคาขายปลีก

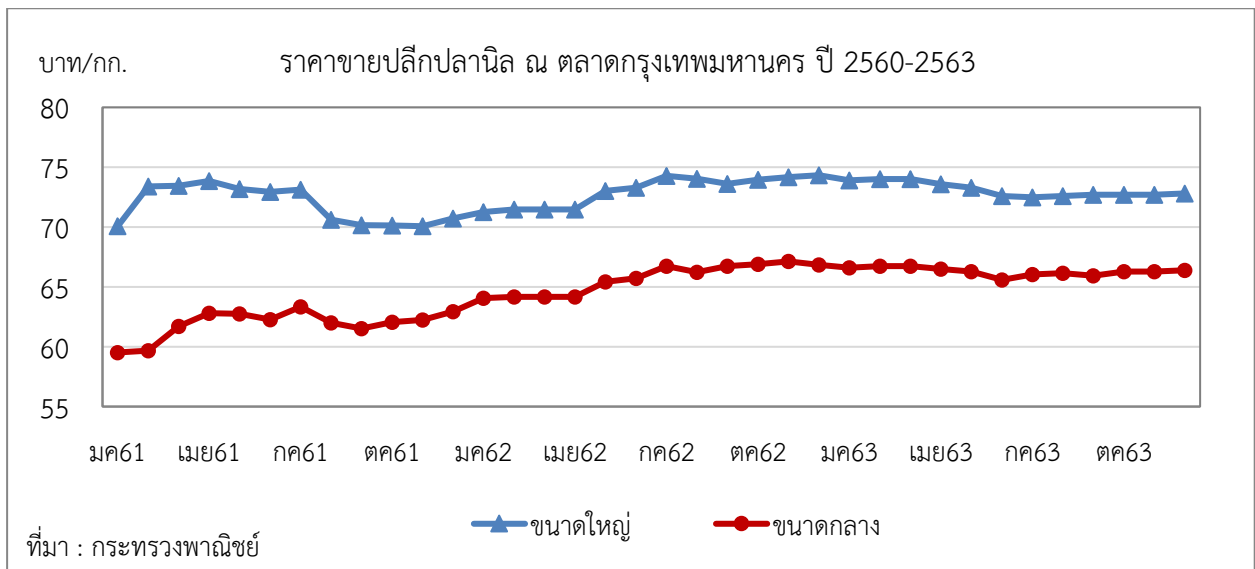
ราคาขายปลีกที่ผู้บริโภคซื้อ ณ ตลาดกรุงเทพมหานคร ในปี 2563 ปลานิลขนาดกลาง 66.29 บาท/กก. และ ปลานิลขนาดใหญ่ 73.11บาท/กก. โดยทั้งสองขนาดปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.9 และ 0.1 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปีก่อน (ตารางที่ 4 และภาพที่ 4)

ตารางที่ 4 ราคาขายปลีก ปี 2562-2563

หน่วย : บาท/กก.

เดือน	ขนาดกลาง (3-4 ตัว/กก.)			ขนาดใหญ่ (1-2 ตัว/กก.)		
	2562	2563	%Δ63/62	2562	2563	%Δ63/62
ม.ค.	64.07	66.61	4.0	71.26	73.89	3.7
ก.พ.	64.18	66.73	4.0	71.48	74.00	3.5
มี.ค.	64.18	66.73	4.0	71.48	74.00	3.5
เม.ย.	64.18	66.50	3.6	71.48	73.57	2.9
พ.ค.	65.43	66.27	1.3	73.02	73.29	0.4
มิ.ย.	65.72	65.59	-0.2	73.29	72.59	-1.0
ก.ค.	66.74	66.05	-1.0	74.27	72.48	-2.4
ส.ค.	66.23	66.16	-0.1	74.05	72.59	-2.0
ก.ย.	66.74	65.93	-1.2	73.62	72.70	-1.2
ต.ค.	66.90	66.27	-0.9	73.95	72.70	-1.7
พ.ย.	67.13	66.27	-1.3	74.16	72.70	-2.0
ธ.ค.	66.84	66.39	-0.7	74.33	72.80	-2.1
เฉลี่ย	65.70	66.29	0.9	73.03	73.11	0.1
ไตรมาส 1	64.14	66.69	4.0	71.41	73.96	3.6
ไตรมาส 2	65.11	66.12	1.6	72.60	73.15	0.8
ไตรมาส 3	66.57	66.05	-0.8	73.98	72.59	-1.9
ไตรมาส 4	66.96	66.31	-1.0	74.15	72.73	-1.9

ที่มา : <http://www.price.moc.go.th>

ภาพที่ 4 ราคาขายปลีกปลานิล ณ ตลาดกรุงเทพมหานคร ปี 2561-2563

3. สถานการณ์การค้า

3.1 การส่งออก

ปริมาณการส่งออกปลานิลและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย ปี 2563 ปริมาณ 5,572.9 ตัน คิดเป็นมูลค่า 194.9 ล้านบาท ทั้งปริมาณและมูลค่าลดลง ร้อยละ 42.6 และ 42.7 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปีก่อน รูปแบบปลานิลที่ไทยส่งออกมากที่สุด คือ ปลานิลทั้งตัวแช่แข็ง คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 67.3 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด รองลงมา คือ ปลาสดแช่เย็น ร้อยละ 19.4 เนื้อปลาแช่แข็ง ร้อยละ 6.9 ปลามีชีวิต ร้อยละ 6.3 และเนื้อปลานิลแช่เย็น ร้อยละ 0.1 (ตารางที่ 5 และภาพที่ 5) โดยมีตลาดหลัก คือ กลุ่มตะวันออกกลาง ร้อยละ 31.5 กลุ่มอาเซียน ร้อยละ 26.1 สหรัฐอเมริกา ร้อยละ 20.0 กลุ่มสหภาพยุโรป ร้อยละ 11.6 อังกฤษ ร้อยละ 3.9 และอื่นๆ ร้อยละ 6.9 (ภาพที่ 6) การส่งออกปลานิลของไทยลดลง เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 19 ที่เกิดขึ้นกับประเทศผู้นำเข้าหลักหลายประเทศ ประกอบกับค่าเงินบาทแข็งค่า ซึ่งมีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกของไทย ทำให้ราคาปลานิลไทยสูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง ดังนั้นไทยควรมองหาตลาดใหม่ ๆ เพิ่มเติม เช่น ตลาดในกลุ่มอาเซียน และตลาดที่มีแนวโน้มเพิ่มการบริโภคปลานิล เช่น เม็กซิโก ซาอุดีอาระเบีย แคนาดา โคอีเดีย และรัสเซีย เป็นต้น

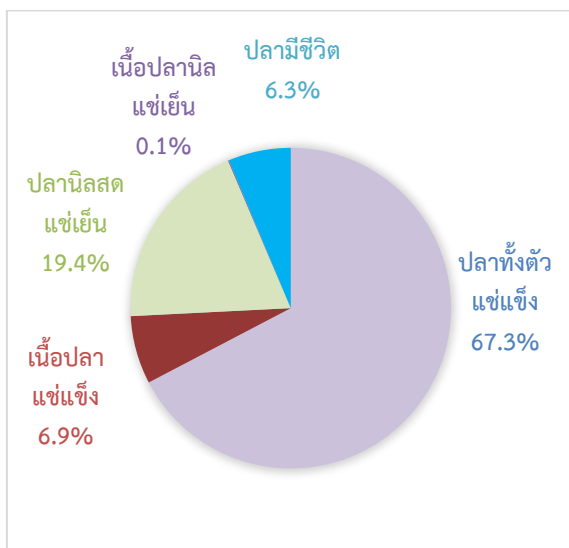
ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปลานิลของประเทศไทย ปี 2562-2563

ลำดับ ที่	รายการ	2562		2563		% การเปลี่ยนแปลง	
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1	ปลาทั้งตัวแช่แข็ง	5,075.1	229.5	2,417.4	131.2	-52.4	-42.8
2	เนื้อปลาแช่แข็ง	185.5	24.6	82.3	13.4	-55.6	-45.5
3	พลาสติกแช่เย็น	3,655.2	48.6	2,861.3	37.8	-21.7	-22.2
4	เนื้อปลาแช่เย็น	0.5	0.02	0.4	0.02	-20.0	0.0
5	ปลามีชีวิต	801.4	37.5	211.5	12.5	-73.6	-66.7
	รวม	9,717.7	340.4	5,572.9	194.9	-42.6	-42.7

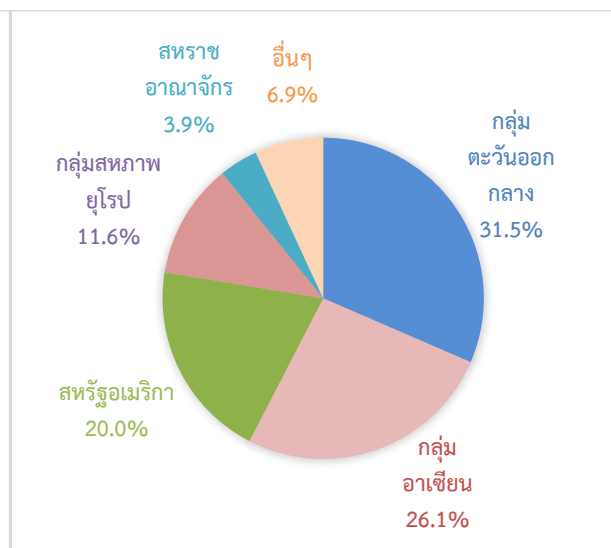
ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง
ประมวลข้อมูลจากกรมศุลกากร

รหัสพิกัดปลานิลและผลิตภัณฑ์ :

03019940003	ปลานิลมีชีวิต	03027100001	ปลานิลทั้งตัวแช่เย็น	03032300000	ปลานิลทั้งตัวแช่แข็ง
03043100001	เนื้อปลานิลฟิลเลแช่เย็น	03045100002	เนื้อปลานิลแบบอื่นๆแช่เย็น	03046100000	เนื้อปลานิลฟิลเลแช่แข็ง
03049300003	เนื้อปลานิลแบบอื่นๆแช่แข็ง	03055990003	ปลานิลแห้งไม่รมควัน		

ภาพที่ 5 การส่งออกปลานิลและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2563

ภาพที่ 6 การส่งออกปลานิลและผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดที่สำคัญ ปี 2563

3.2 การนำเข้า

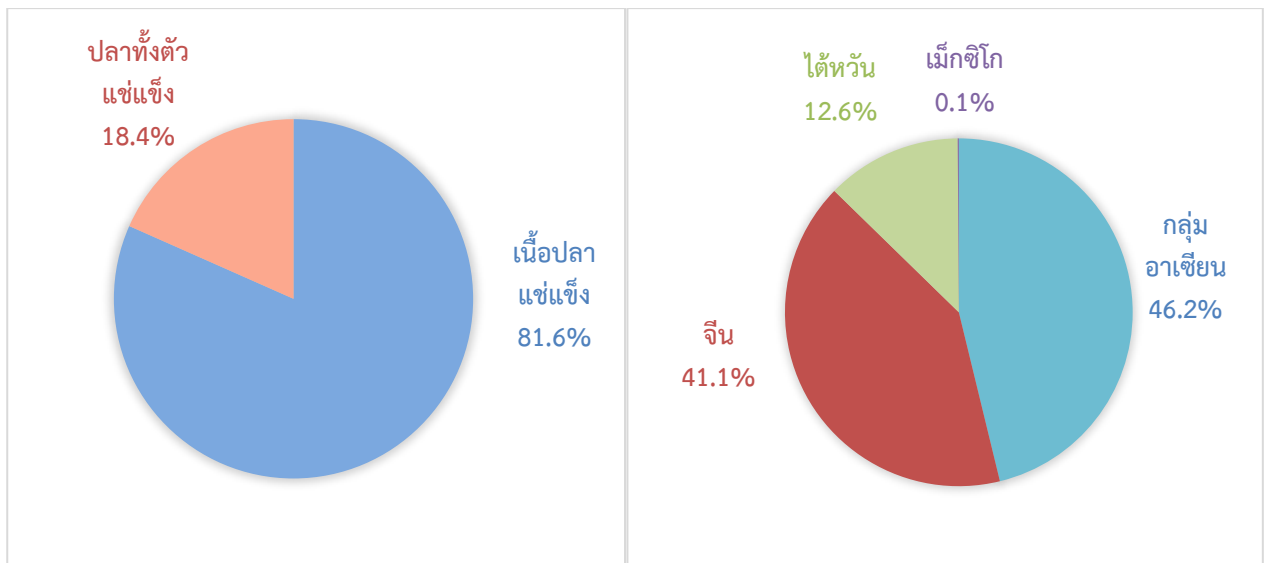
ปริมาณการนำเข้าปลานิลและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทยในปี 2563 ปริมาณ 976.5 ตัน คิดเป็นมูลค่า 95.3 ล้านบาท โดยปริมาณและมูลค่าลดลง ร้อยละ 24.7 และ 21.4 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยมีรูปแบบนำเข้า ได้แก่ เนื้อปลานิลแช่แข็ง ร้อยละ 81.6 และปลาทั้งตัวแช่แข็ง ร้อยละ 18.4 ของมูลค่านำเข้าทั้งหมด (ตารางที่ 6 และภาพที่ 7) ตลาดนำเข้าหลักมาจากกลุ่มประเทศอาเซียน ร้อยละ 46.2 จีน ร้อยละ 41.1 ไต้หวัน ร้อยละ 12.6 และเม็กซิโก ร้อยละ 0.1 (ภาพที่ 8)

ตารางที่ 6 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าปลานิลของประเทศไทย ปี 2562-2563

ปริมาณ : ตัน มูลค่า : ล้านบาท

ลำดับ ที่	รายการ	2562		2563		%การเปลี่ยนแปลง	
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
1	เนื้อปลาแช่แข็ง	565.8	95.0	532.9	77.8	-5.8	-18.1
2	ปลาทั้งตัวแช่แข็ง	730.5	26.3	443.6	17.5	-39.3	-33.5
	รวม	1,296.3	121.3	976.5	95.3	-24.7	-21.4

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง
ประมวลข้อมูลจากกรมศุลกากร

ภาพที่ 7 การนำเข้าปลานิลและผลิตภัณฑ์ของไทย ปี 2563 ภาพที่ 8 การนำเข้าปลานิลและผลิตภัณฑ์จากตลาดที่สำคัญ ปี 2563

4. ปัญหาอุปสรรค

4.1 สายพันธุ์ปลาที่มีคุณภาพดีมีไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร ขาดแคลนสายพันธุ์ปลานิล ในช่วงที่มีอัตราการฟักไข่ได้ปริมาณน้อย เช่น ช่วงอุณหภูมิสูงมากในฤดูร้อน และช่วงอุณหภูมิต่ำในฤดูหนาว

4.2 การผลิตยังขาดระบบบริหารจัดการที่ดีตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (GAP) ตั้งแต่โรงเพาะฟัก การอนุบาล ตลอดจนจนถึงกระบวนการเลี้ยงปลานิล ส่งผลให้จำนวนฟาร์มปลานิลที่ได้มาตรฐาน (GAP) มีน้อย อีกทั้งเกษตรกรขาดแรงจูงใจที่จะพัฒนาฟาร์มให้ได้มาตรฐาน เนื่องจากราคาจำหน่ายปลานิลที่ได้มาตรฐานไม่ได้มีราคาสูงขึ้น

4.3 การขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนของเกษตรกรรายย่อย จึงยังคงมีการเลี้ยงรูปแบบเดิม และขาดทักษะในการแปรรูปและการตลาด ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ต่ำ

4.4 การรวมกลุ่มของเกษตรกรยังไม่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรองเรื่องราคาจำหน่ายผลผลิต เนื่องจากยังขาดทักษะการจัดการด้านการตลาดในเชิงธุรกิจต้องมีการบริหารการผลิตให้ได้ปริมาณและคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ

4.5 สินค้าปลานิลส่วนใหญ่บริโภคภายในประเทศร้อยละ 95 และส่งออกเพียงร้อยละ 5 ในรูปแบบปลานิลทั้งตัวแช่แข็ง ซึ่งมีขนาดเล็กมูลค่าต่ำ และมีส่วนแบ่งตลาดสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้บริโภครายใหญ่ของโลกในอัตราที่ต่ำเพียงร้อยละ 1 ของมูลค่าสินค้าปลานิลทั้งหมดที่สหรัฐฯ นำเข้า

4.6 ปัญหาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 19 ส่งผลให้ผู้ค้าลดปริมาณการซื้อขายลง ทำให้ผลผลิตปลาที่ตกค้างอยู่ที่ฟาร์มเกษตรกรเป็นจำนวนมาก รวมทั้งผลผลิตที่จะนำออกมาจำหน่ายในช่วงเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เกษตรกรขายได้ปริมาณสูงสุด เมื่อภาครัฐเลื่อนวันหยุดในช่วงเทศกาลดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อเกษตรกร ไม่สามารถระบายผลผลิตออกมาจำหน่ายได้ ต่อมาระยะหลังเมื่อภาครัฐผ่อนปรนมาตรการต่างๆ ผลผลิตสามารถเข้าสู่ตลาดได้ตามปกติ ซึ่งในบางช่วงเวลาปริมาณออกสู่ตลาดมากเกินความต้องการก็มีผลกระทบต่อราคาปลา โดยเฉพาะราคาปลานิลขนาดเล็กและขนาดกลางปรับตัวลดลง

5. แนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค

เพื่อแก้ไขปัญหาคาของสินค้าปลานิล กรมประมงได้มีการดำเนินการ ดังนี้

5.1 กรมประมงมีการพัฒนาสายพันธุ์จิตรลดา 3 ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่มีคุณภาพดี และเกษตรกรมีความต้องการ กรมประมงจึงเร่งดำเนินการผลิตพ่อแม่พันธุ์ที่มีคุณภาพให้โรงเพาะฟักทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อผลิตลูกพันธุ์คุณภาพดีแก่เกษตรกรต่อไป

5.2 กรมประมงได้ดำเนินโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ปลานิล) ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้จัดทำมาตั้งแต่ปี 2558-2563 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการเลี้ยงยกระดับมาตรฐานฟาร์มเลี้ยง และส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพิ่มการแปรรูปให้หลากหลายและให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ต้องการของตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่า

5.3 โครงการพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ Smart Farmer เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ในการประกอบอาชีพการเลี้ยงปลานิล โดยใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วย เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการเลี้ยง ส่งเสริมให้เกษตรกรเป็นทั้งผู้เลี้ยง ผู้แปรรูป และจัดจำหน่ายผลผลิต ทั้งนี้ภาครัฐสนับสนุนในรูปแบบกลุ่มเกษตรกรส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

5.4 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 19 ส่งผลให้ผลผลิตปลาตกค้างอยู่ที่ฟาร์มเกษตรกรเป็นจำนวนมาก ดังนั้น กรมประมงได้สร้างระบบสั่งจองสินค้าสัตว์น้ำแบบออนไลน์ (Fisheries Shop) พร้อมออกมาตรฐานสินค้าประมง “เครื่องหมายปลาตะเพียน” สีทอง สีเงิน สีทองแดง เพื่อรับรองมาตรฐานสินค้าประมงของเกษตรกรที่จำหน่ายผ่านช่องทางดังกล่าวให้กับผู้บริโภคที่สนใจสั่งจองซื้อสินค้าสัตว์น้ำ และให้กลุ่มเกษตรกรนำสินค้ามาส่งให้กับผู้สั่งจอง ณ กรมประมง เพื่อระบายผลผลิตที่ตกค้างที่บ่อ รวมทั้งส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางตลาดออนไลน์มากขึ้น

แหล่งที่มาของข้อมูล :

1. สถิติผลผลิตปลานิล : กลุ่มสถิติการประมง, กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง กรมประมง และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพข้อมูลด้านการเกษตร ณ กุมภาพันธ์ 2564
2. ราคาปลานิล : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ตลาดไท, กระทรวงพาณิชย์
3. สถิติการส่งออกและนำเข้าปลานิลของประเทศไทย : กลุ่มวิเคราะห์การค้าสินค้าประมงระหว่างประเทศ, กองนโยบายและแผนพัฒนาการประมง กรมประมง
4. เอกสารโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
5. เอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการบริหารจัดการกลุ่มสินค้าประมง

